

УДК 611.611:611.13/.14

А.О. Лойтра,

Ф.Д. Марчук

Буковинський державний медичний
університет, м. ЧернівціРІДКІСНИЙ ВИПАДОК ПОЄДНАННЯ
ВАРІАНТІВ ТОПОГРАФІЇ НИРКОВИХ
СУДИН**Ключові слова:** заочеревинний
простір, ниркова артерія, ниркова
вена.**Резюме.** Наведені результати препарування органів заочере-
винного простору дорослої людини, при якому виявлений
рідкісний варіант топографії ниркових судин.**Вступ**

Розуміння існування індивідуальної мінливості анатомічної будови та топографії органів, систем органів, судин, нервів та й зовнішньої будови власне тіла людини, його окремих частин було притаманне, напевно, і найдавнішим анатомам, художникам, скульпторам. З друкованих джерел, де наводяться дані про індивідуальні варіанти будови тіла людини, можна згадати книгу "Антропология", видану у 1533 році італійським вченим Г. Капеллі [2]. Уявлення про масштаби мінливості форми тіла, органів, систем складалося в міру накопичення фактичних даних, одержаних шляхом спостережень при патологоанатомічних розтинах, анатомічного препарування та удосконалення технічних можливостей прижиттєвих методів дослідження.

Термін та поняття "індивідуальна анатомічна мінливість" введений наприкінці першої половини ХХ століття топографоанатомом та хірургом В.Н. Шевкуненком. Під цим терміном автор визначив сукупність всіх можливих варіантів будови будь-яких анатомічних структур, які не виходять за межі крайніх форм, за якими знаходиться аномалійна або патологічна будова.

Бурхливий розвиток досліджень індивідуальної анатомічної мінливості припав на середину ХХ століття, наслідком чого було не тільки накопичення теоретичних даних, а й розробка адекватних методів та техніки хірургічних втручань, зокрема у дитячій хірургії, хірургії легень, серця, вдосконаленню діагностики, індивідуалізації лікування тощо [3]. Не зупиняються дослідження індивідуальної анатомічної мінливості і в теперішній час [1]. Не втрачає актуальності фіксація кожного випадку незвичайних і рідкісних варіантів будови органів, судин, нервів.

Мета дослідження

Дослідити випадок варіанту топографії ниркових судин у дорослої людини.

Матеріал і методи

Матеріалом нашого дослідження слугував

труп людини чоловічої статі, віком 70 років. Дослідження проведено методом препарування, морфометрії та фотографування.

Обговорення результатів дослідження

У процесі препарування заочеревинного простору в ділянці нирок та компонентів ниркових ніжок констатована наступна топографія названих структур [рис. 1]. Обидві нирки розміщені на звичайному місці, але рівні їх розташування виявилися зворотними: права нирка розташована дещо вище лівої. Черевна частина аорти має чітке вертикальне положення, в той час як нижня порожниста вена від місця свого початку відразу починає відхилятися від аорти вправо, набуває дещо дугоподібної форми; на рівні відходження ниркових артерій відстань між аортою та порожнистою веною вже досягає 19,0-20,0 мм, з тенденцією подальшого відхилення нижньої порожнистої вени вправо.

Права ниркова артерія, яка зазвичай відходить від аорти нижче лівої в даному спостереженні відходила вище лівої на 9,0 мм. Хід до воріт нирок у обох артерій був низхідним, хоча більшість підручників з топографічної анатомії [4, 5] стверджує про майже горизонтальне їх розташування. Права ниркова артерія проходить позаду нижньої порожнистої вени. Прекавальне розташування правої ниркової артерії теж можливе і виявляється за даними А. Gupta et al. [7] від 3 до 6 % спостережень. Довжина правої ниркової артерії становить 63,0 мм, діаметр 8,0-9,0 мм, лівої-відповідно 42,0 мм та 10,0 мм. У нашому випадку спостерігалася наявність лівої додаткової артерії, яка відходила від аорти на 60,0 мм нижче місця відходження основної лівої ниркової артерії під кутом відкритим вгору та вліво [рис. 2]. Її хід висхідний, вона S-подібно зігнута, розташована позаду лівої яєчкової артерії та сечоводу, занурювалася у нижній кінець нирки на 20,0 мм нижче нижнього краю воріт нирки. Довжина додаткової артерії 62,0 мм діаметр - 6,0 мм. Поєднання рідкісних варіантів кількості та топографії додаткових ниркових артерій і, зокре-

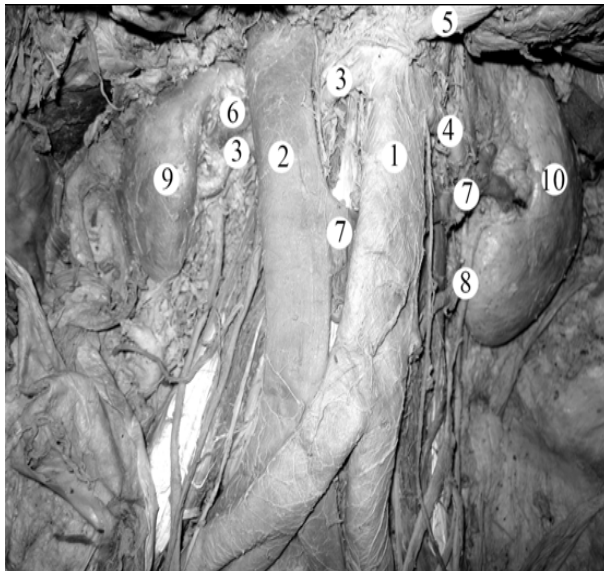

Рис. 1. Органи та структури заочеревинного простору людини.

1 - черевна частина аорти; 2 - нижня порожниста вена; 3 - права ниркова артерія; 4 - ліва ниркова артерія; 5 - верхня брижова артерія; 6 - права ниркова вена; 7 - ліва ниркова вена; 8 - лівий сечовід; 9 - права нирка; 10 - ліва нирка.

ма, такого варіанту як у нашому спостереженні, наводить Rajesh R. Kumar [8].

Але найбільш атиповою у даному спостереженні виявилася топографія ниркових вен. Права ниркова вена коротка - довжина 20,0 мм, діаметр - 13,0 мм, має дещо висхідний напрямок, впадає у нижню порожнисту вену на рівні другого поперекового хребця. Ліва ниркова вена довжиною 85 мм та діаметром 17,0 мм утворюється у воротах нирки шляхом злиття 3-х сегментарних вен діаметром до 7,0 мм. Подальший її хід у напрямку нижньої порожнистої вени дещо низхідній розташована вона позааортально [рис. 2]. Довжина поза аортального відділу вени - 26,0 мм, діаметр не змінюється. Впадає ліва ниркова вена у нижню порожнисту на 30,0 мм нижче місця впадіння правої. Позааортальне положення лівої ниркової вени за даними деяких авторів достатньо рідкісний варіант, за даними А.П. Торгункової [6] - виявляється у 6,6%.

У даному спостереженні відмічено також утворення лівого сечоводу шляхом з'єднання двох ніжок (верхньої - діаметром - 3,0мм та нижньої - діаметром 3,5мм) яке відбувається за межами воріт нирки. Подальший хід та діаметр (7,0 мм) лівого сечоводу типовий.

Література. 1. Беков Д.Б. Индивидуальная анатомическая изменчивость - её настоящее и будущее / Д.Б. Беков // Укр. мед. альманах. - 1998. - № 2. - С. 14-16. 2. Дяченко О.П. Индивидуальная анатомическая изменчивость и анатомия идентичных объектов / О.П. Дяченко, Т.А. Фоминых, Д.А.-Р.Чалбаш // Укр. морфол. альманах. - 2011.- Т. 9, № 3. - С. 103-105. 3. Индивидуальная анато-

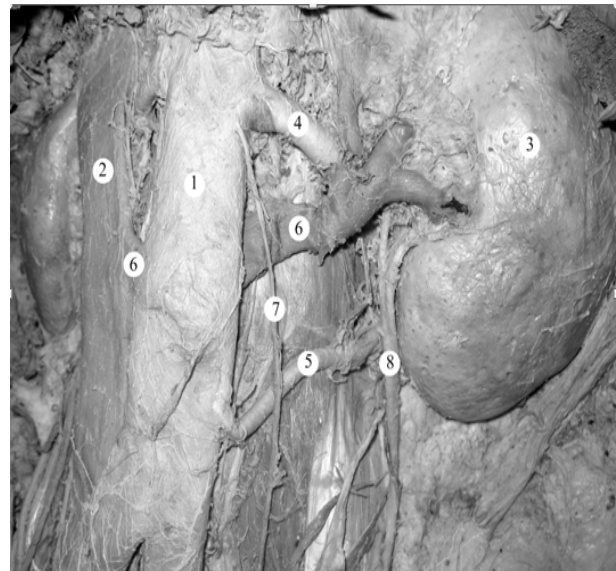

Рис. 2. Органи та структури заочеревинного простору людини (зліва).

1 - черевна частина аорти; 2 - нижня порожниста вена; 3 - ліва нирка; 4 - ліва ниркова артерія; 5 - додаткова ліва ниркова артерія; 6 - ліва ниркова вена; 7 - ліва яєчкова артерія; 8 - лівий сечовід.

мическая изменчивость органов, систем и формы тела человека/ Под ред. Д.Б. Бекова. - К.: Здоровья, 1988. - 224 с. 4. Оперативна хірургія та топографічна анатомія / Ю. Ахтемійчук, Ю. Вовк, С. Дорошенко // За ред. М.К. Ковальського - Медицина, 2010. - 504 с. 5. Сікора В. Анатомія живота / В. Сікора, О. Устянський, В. Ільїн [та ін.] - Суми: СумДУ, 2008. - 186 с. 6. Торгункова А.П. Аномальное положение левой почечной вены как возможная причина артериальной гипертонии / А. П. Торгункова// Урология и нефрология. - 1976, - № 2. - С. 47-48. 7. Gupta Anupma. Precaval right renal artery: a cadaveric study incidence and clinical implications / Anupma Gupta, Raman Gupta, Ricci Singhal // Int. J. Biol. Med. Res. - 2011. - № 2(4). - P. 1195-1197. 8. Rajesh R. Vijay Kumar. Anatomical variations of renal arteries in humans / Rajesh R. Vijay Kumar R. Rajesh// Int. J. Pharm. Bio Sci. - 2013, - № 4(2). - P. 728-734.

РЕДКИЙ СЛУЧАЙ СОЧЕТАНИЯ ВАРИАНТОВ ТОПОГРАФИИ ПОЧЕЧНЫХ СОСУДОВ

Лойтра А.О., Марчук Ф.Д.

Резюме. Приведены результаты препарирования органов забрюшинного пространства, при котором обнаружен редкий вариант топографии почечных сосудов.

Ключевые слова: забрюшинное пространство, почечная артерия, почечная вена.

A RARE CASE OF VARIANTS JOINING OF TOPOGRAPHY OF THE RENAL VESSELS

A.O.Loytra, F.D.Marchuk

Abstract. The paper deals with the results of preparing of organs in retroperitoneal space of the adult man in which a rare variant topography of the renal vessels has been revealed

Key words: retroperitoneal space, renal artery, renal vein.

Bukovyna State Medical University (Chernivtsi)

Clin. and experim. pathol. - 2014. - Vol. 14, №2 (48). - P.94-95.

Надійшла до редакції 19.05.2014

Рецензент – проф. О.М.Слободян

© А.О. Лойтра, Ф.Д. Марчук, 2014